

נוהל מחיקת חובות

נוהל פנימי המבוסס על נוהל משרד הפנים החל על רשויות מקומיות וועדים מקומיים

מטרת הנוהל

הנוהל נועד לקבוע את תהליך הטיפול בחובות אבודים שהמועצה מעריכה שאינם ניתנים לגבייה, ולסייע בהבנת הפעולות הנדרשות לביצוע לגביית חובות וקביעה מהם המקרים בהם חוב נחשב אבוד. כמו כן, נועד הנוהל לקבוע את דרך הטיפול במחיקת חובות, קרי הפחתת ריבית וכיוצא ב.

הנוהל מבוסס על חוזר מנכ"ל משרד הפנים 05/12 (להלן "חוזר מנכ"ל"). בהתאם לחוזר מנכ"ל, יש לקבוע סדרי עבודה בעניין הליכי הגבייה שיש לנקוט ביחס לחובות שהצטברו במערכת הגבייה. המועצה תמחק חובות בהתאם לנוהל זה, ובכפוף לנוהל מיצוי הליכי גבייה שאושר ע"י מליאת המועצה.

נוהל זה מאמץ בעיקרו את ההנחיות שפורסמו בחוזר מנכ"ל, כדלקמן:

1. המועצה תפעיל באמצעות חברת גבייה ו/או בכל האמצעים העומדים לרשותה את הליכי הגבייה המנהליים ביחס לכל חוב בהתאם לחוקים ולכללים והכל בהתאם לפקודת המסים (גביה). במידת הצורך תפעיל המועצה הליכי גבייה משפטיים, בכפוף לנוהל מיצוי הליכי גבייה. המועצה תפעל לפתיחת הליכי הוצאה לפועל, במועד שלא יאוחר משלוש שנים מיום היווצרותו של החוב.

2. מחיקת חובות אבודים:

המועצה מאמצת את הכללים ומבחני המשנה למחיקת חוב ארנונה: 2.3.3, 2.3.2, 2.3.1, לחוזר מנכ"ל – תנאים מצטברים המאפשרים מחיקת חובות אבודים:

2.1. העדר זכות בנכס - המועצה תערוך בדיקת העדר זכויות בנכס נשוא החוב או בנכס אחר בעל ערך כלכלי של ממש שמימושו יכול לאפשר את פירעון החוב או חלקו. המועצה תפנה לחייב ותבקש ממנו דוח עסקאות ממיסוי מקרקעין כתנאי למחיקת החוב, תפעל להטלת עיקול צד ג' ברשות מקרקעי ישראל על פי מספר הזהות של החייב, וכן תפעל באמצעים העומדים לרשותה בפנייה ללשכת רישום המקרקעין לבחינת קיומם של נכסים.

2.1.1. במקרים מיוחדים בלבד, ובהתייחס ליחידים בלבד, המועצה תהיה רשאית לדחות את מועד גביית החוב מהנכס עד למועד מימוש הזכויות בנכס, או למועד שבו חדל החייב מלהחזיק בנכס ועקב כך חדלה העילה לדחיית המועד לגביית החוב. במקרים אלה, יחתום החייב על הצהרה כי הוא מודע לסכום החוב וכי לא תעלה מצדו כל טענה בדבר שיהוי ו/או התיישנות החוב. המועצה תפעל במקרים אלו להטלת שעבוד על המקרקעין נשוא החוב ו/או על מקרקעין אחרים שלחייב זכויות בהן.

2.2. ככל שקיימים במערכת הגבייה חובות שמועד היווצרותם הינו לפחות שלוש שנים – רק אז תהא רשאית המועצה לפעול למחיקתם.

2.3. מיצוי הליכי גבייה – יש צורך בנקיטת הליכי גבייה מנהליים על פי דין שישקפו מאמץ רציני לגביית החוב (לתשומת הלב לנוהל מיצוי הליכי גבייה המסדיר את סדרי

הפעולה לצורך הוכחת נקיטה בהליכי גביה ומיצויים לשם קביעה כי מדובר בחוב אבוד) לרבות :

- 2.3.1. הזמנת החייב לחקירת יכולת ;
 - 2.3.2. נקיטת הליכים של פשיטת רגל/חדלות פרעון עד לסיומם, ככל שהליכים אלה יביאו תועלת ממשית למועצה ;
 - 2.3.3. נקיטת הליכי פירוק בתאגיד עד לסיומם אלא אם כן היועמ"ש והגזבר חיווה דעתו כי עלות הפעלת הליכים אלה גבוהה ביחס לחוב ;
 - 2.3.4. נקיטת הליכים כנגד בעל השליטה בהתאם לסעיף 8 ג לחוק ההסדרים במשק המדינה ;
 - 2.3.5. לגבי חייב שנפטר – בדיקת היקף העיזבון והיכולת לממשו ;
 - 2.3.6. היעדרות החייב והניסיונות לאתרו ;
 - 2.3.7. משלוח מכתבי התראה ;
 - 2.3.8. הוטלו עיקולים שלא הניבו מקורות לגביה (עיקולי בנקים/עיקולי משכורת וכו') ;
 - 2.3.9. החייב הוכרז חדל פירעון ;
 - 2.3.10. פנייה למאגרי מידע לרבות המל"ל, לשכת רישום המקרקעין ורשם החברות ;
 - 2.3.11. הוטלו הגבלות בתיק הוצאה לפועל ;
 - 2.3.12. צורף דו"ח סוציאלי המפרט את מצבו של החייב, ככל שהחייב מטופל על ידי מחלקת הרווחה ;
 - 2.3.13. המועצה תהא רשאית שלא לפעול בנקיטת הליך זה או אחר במקרים המתאימים לכך, כאשר עלויות נקיטת ההליכים, אינן סבירות ו/או לדעת היועמ"ש להליכי גביה, הליכים אלו לא יובילו לגביית החוב ;
 - 2.3.14. המועצה תפעל בהתאם להנחיה 7.10002 "הפעלת הליכי גביה מנהלית לפי פקודת המסים גביה" במקרים המתאימים.
- 2.4. בכל מקרה של בקשה למחיקת חוב, תצורף חו"ד יועמ"ש לגביה כי מוצו כל הליכי הגביה ולא נראה שניתן לגבות את החוב.
- 2.5. בכל מקרה של מחיקת חוב, המועצה לא תסגור את תיק הוצאה לפועל ככל שמתנהל כנגד החייב ובמקרה ויגיעו למועצה כספים ממקור כלשהו אשר החייב זכאי להם ו/או יאותרו נכסים ו/או זכויות של החייב תפעל המועצה לקיזוז זכויותיו של החייב המגיעים לו ממנה ו/או תפעל למימוש הזכויות שאותרו.

3. מחיקת חובות שאינם אבזדים מטעמים אחרים :

- 3.1. אימוץ הכללים ומבחני המשנה למחיקת חובות ארנונה בהתאם לסעיפים 3.1, 3.2, 3.3. לנוהל ולצורך מחיקת חובות בהתאם לסעיפים 81 סיפא ו-132 לצו המוא"ז וכן תקנות 2(א), 2א ו-7 תקנות ההסדרים :
- 3.2. המועצה תהא רשאית למחוק חוב, אם מדובר בחוב של יחיד, אשר נוצר בתקופה שבה החייב היה זכאי להנחה על פי תקנות ההנחה, או לפי כל דין, אשר קובע הנחה בארנונה וההנחה לא נוצלה מסיבות חריגות (כגון אי הגשת בקשה או אי תשלום יתרת הארנונה באותה שנה בשל אי יכולת כספית). מחיקת החוב תהיה עד שיעור

ההנחה הקבוע בתקנות, במועד בו היה זכאי החייב להנחה או לפי כל דין – כל זאת בהתחשב במצבו החומרי של המבקש בעת הגשת הבקשה למחיקת החוב.
3.3 מחיקת החוב מותנית בהסדרת תשלום יתרת חוב הארנונה של החייב.

3.3.1. מסמכים נדרשים לצירוף:

- (1) דוח סוציאלי המפרט את מצבו של החייב, ככל שהחייב מטופל על ידי מחלקת הרווחה;
- (2) תצהיר מאומת המפרט את הכנסותיו של החייב או אישור רו"ח;
- (3) מסמכים רפואיים וכל מסמך אחר שיידרש לדעתה של ועדת ההנחות;
- (4) אסמכתא לפיה החייב היה זכאי להנחה בארנונה שלא נוצלה;
- (5) טופס פנייה לוועדת חריגים ובו הצהרה לפיה אין בידי החייב נכסים בעלי ערך כלכלי של ממש (למעט נכס מקרקעין בו הוא מתגורר) וכי הוא מסכים כי תערך לגבי הצהרתו חקירה פרטית, ככל שהמועצה תמצא לנכון ובהתאם לשיקול דעתה.

3.4. לחילופין המועצה תהא רשאית למחוק חוב, אם מדובר במקרה שבו ישנם חובות ארנונה מתקופה קודמת, בה לא היה החייב זכאי להנחה, אולם במועד מחיקת החוב, החייב זכאי להנחה בהתאם לתקנה 2 לתקנות ההנחה מארנונה ו/או לפי כל דין. יודגש כי המחיקה תתאפשר רק במקרה שלחייב אין נכסים בעלי ערך כלכלי שניתן לעקלם (במסגרת זו יבדקו חשבונות הבנק של החייב לצורך ווידוא כי אין בהם נכסים של ממש).

כמו כן, מחיקה תתאפשר רק אם לחייב אין יכולת השתכרות – החייב מעל גיל פנסיה ו/או בעל מגבלה רפואית המונעת ממנו לעבוד ועיקר פרנסתו של החייב הינה מקצבאות ביטוח לאומי, וכי במועד בחינת הבקשה לא מתגוררים עם החייב אנשים בעלי כושר השתכרות.

3.5. מחיקת החוב מותנית בהסדרת תשלום יתרת חוב הארנונה של החייב.

3.5.1. מסמכים נדרשים לצירוף:

- (1) אסמכתא כי החייב עומד בתנאי הזכאות להנחה במועד בחינת הבקשה;
- (2) טופס בקשה לוועדת חריגים לרבות הצהרה לפיה אין בידו נכסים בעלי ערך כלכלי של ממש (למעט נכס מקרקעין בו הוא מתגורר) וכי הוא מסכים כי תערך לגבי הצהרתו חקירה פרטית, ככל שהמועצה תמצא לנכון ובהתאם לשיקול דעתה.

3.6. ככלל תשולם יתרת חוב הארנונה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין ממועד התגבשותו של החיוב. על אף האמור תתאפשר מחיקת ריבית הפיגורים שהצטברה על הקרן לפי חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה) התש"ס-1980, לבין ריבית החשב הכללי כמשמעותה בהודעה בדבר השיעור של ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת מזמן לזמן ברשומות, המצטברת על הקרן באותה תקופה, כולו או חלקו, בהתאם לנסיבות וזאת מיום גיבושו של החוב ועד תשלומו, וזאת בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- 3.6.1 לחייב אין נכסים בעלי ערך כלכלי שניתן לעקלם (במסגרת זו יבדקו חשבונות הבנק של החייב לצורך ווידוא כי אין בהם נכסים של ממש).
- 3.6.2 החייב הגיש טופס פנייה לועדת חריגים לרבות הצהרה לפיה אין בידו נכסים בעלי ערך כלכלי של ממש (למעט נכס מקרקעין בו הוא מתגורר) וכי הוא מסכים כי תערך לגבי הצהרתו חקירה פרטית, ככל שהמועצה תמצא לנכון ובהתאם לשיקול דעתה.
- 3.6.3 מחיקת החוב מותנית בהסדרת תשלום של יתרת חוב הארנונה של החייב בהתאם להוראות הדין.
- 3.7. במקרים חריגים הנובעים ממצב חומרי קשה במיוחד של החייב, ניתן לבחון אפשרות למחיקת ריבית פיגורים בשיעור העולה על האמור לעיל, כולה או חלקה. החלטה זו מותנית בחוות דעת של מנהל מחלקת הרווחה והמלצה מנומקת בכתב של מנכ"לית המועצה, הגזבר ויועמ"ש בדבר מחיקת ריבית כאמור.
- 3.8. בכל מקרה שיתברר כי הצהרת החייב הינה כוזבת תהא רשאית המועצה לבטל את ההנחה שניתנה ולנקוט בהליכים לגביי החוב במלואו.
- 3.9. במידה ותיעשה פנייה לקבלת הנחה על ידי יורשי החייב לקבלת הנחה, הרי שעל היורשים לפרוש את מלוא הנתונים העובדתיים ביחס לכל יורש ואף ביחס למנוח במקרה של רצון היורשים להחיל הנחה שהגיעה למנוח ולא נוצלה על ידו. במידה ולא עשו כן, המועצה תהא רשאית ליתן הנחה בהתאם לסעיף זה, רק ביחס לחלק היחסי של אותו יורש שפרש את הנתונים העובדתיים לגביו בכפוף להסדרת יתרת החוב כולו.

4. מחיקת חובות בגין היטלים ואגרות פיתוח:

4.1. ככלל, לא ימחקו חובות של היטלים ואגרות פיתוח.

5. מחיקת חובות בגין אגרות עבור שירותים, אגרות רישוי, חובות אזרחיים:

5.1. ככלל, לא ימחקו חובות בגין אגרות עבור שירותים, אגרות רישוי, חובות אזרחיים.

6. הסדר פשרה

6.1. הכללים לביצוע הסדרי פשרה עם חייבים (יחיד או חברה), יהיו בהתאם לכללים שנקבעו בחוזר מנכ"ל משרד הפנים 05/2012 וחוזר מנכ"ל משרד הפנים 6/2002.

אפריל 2021

נוהל מיצוי הליכי גביה:

המועצה מפרסמת נוהל זה לצורך הסדרת נקיטת הליכי גביה על פי דין אשר ישקפו מאמץ רציני לגביית החוב, וזאת בטרם הכרזה על החוב כאבוד.

1. אכיפה מנהלית – אכיפה מנהלית תתבצע כאפשרות ראשונה לגביית חובות, ויהיו בהתאם לפקודת המסים (גביה). במסגרת האכיפה המנהלית יופעלו ויבוצעו כל אמצעי האכיפה המנהלית האפשריים – ביצוע הליכים כגון עיקולי מקרקעין, ביצוע עיקולים אצל צד ג' ועיקולי מיטלטלין ברישום, דרישה מבעל השליטה (במקרה של חוב של תאגיד) לפרוע את תשלום החוב.

2. האכיפה תהיה לגבי חובות בסכום של 500 ₪ ומעלה.

3. ביצוע צעדי אכיפה מעשיים לאחר הודעת תשלום שניה, יעשה בכפוף לתנאים שלהלן:

3.1. עיקול בנק – ללא הגבלה בסכום החוב כל עוד החוב הינו בסכום של 500 ₪ ומעלה.

3.2. עיקול משכורות חייב – יתבצע ללא הגבלה בסכום החוב, בכפוף להמלצת מחלקת הגביה, באישור הגזבר, בהתאם להוראות חוק הגנת השכר.

3.3. עיקול מקרקעין (הערה בטאבו) – יתבצע ביחס לחוב העולה על 10,000 ₪.

3.4. איתור נכסים בעלי ערך כלכלי של החייב לרבות הכנסות – יבוצע לאחר בחינת עלות החקירה מול גובה החוב וסיכוי הגביה (בהמלצת מחלקת הגביה ובאישור הגזבר).

3.5. אכיפה באמצעות הליכי הוצאה לפועל – תיעשה לאחר הליכי גביה מנהליים ובכלל זה הטלת עיקולים וכיו"ב. נקיטה בהליכי הוצאה לפועל תיעשה לגבי חוב בסכום שמעל 10,000 ₪ ו/או במקרה של העדר גביית החוב לאחר שלוש שנים באכיפה מנהלית.

3.6. אכיפה באמצעים משפטיים (העברת המקרה לטיפול משפטי) – תיעשה בהתאם לשיקול דעת הממונה על הגבייה ובכפוף להוראות הדין. האכיפה תועבר בכל מקרה לטיפול משפטי, במקרה שחלפו שלוש שנים מיום היווצרות החוב ו/או במקרה של חשש להברחת נכסים ו/או במקרה שההליכים המנהליים לא הועילו. יש לבחון את עלות ניהול התביעה מול התועלת העשויה לצמוח מניהול ההליך המשפטי, לרבות שקילת נושא עלויות האגרות המשפטיות מול גובה החוב, סיכויי התביעה וסיכויי הגביה. בכלל זה תביעה כנגד עזבון וכנגד בעלי שליטה.

3.7. במקרה של חייב שפשט את הרגל ו/או חברה שנמצאת בהליכי פירוק – הגשת תביעת חוב.

3.8. במקרה שבו מדובר בחייבים בעלי חוב שסכומו מעל 10,000 ₪, תישקל האפשרות לנקוט כנגדם בהליכי פשיטת רגל או פירוק.

4. קריטריונים אלה יהוו קו מנחה וסטייה ממנו תהיה במקרים מיוחדים שיגובו באסמכתאות ויאושרו ע"י יועמ"ש המועצה.